

การพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
สำหรับพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจันทวี จังหวัดพิษณุโลก*

Development public relations media for learning of local wisdom
for Jathawee folk museum in Phitsanulok province

ปรารธนา ศิริสานต์ (Prattana Sirisan)**

บทคัดย่อ

การพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจันทวี จังหวัดพิษณุโลก โดยมีจุดมุ่งหมายของการศึกษา 1) เพื่อพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทป้ายบอกข้อมูลและเอกสารแนะนำประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจันทวีจังหวัดพิษณุโลก 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในรูปแบบของการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของนักท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจันทวี จังหวัดพิษณุโลก โดยมีขอบเขตในการออกแบบสื่อการเรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมและวิถีชีวิตในอดีตภายในพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจันทวี จังหวัดพิษณุโลก

กระบวนการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมและวิถีชีวิตในอดีตภายในพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจันทวี จังหวัดพิษณุโลก ด้านการจัดวางองค์ประกอบมีการจัดวางองค์ประกอบของลวดลายใหม่ให้เกิดความสนใจแก่ผู้พบเห็น และง่ายต่อการจดจำเมื่อแสดงต่อสาธารณชน 3 รูปแบบ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ป้ายบอกข้อมูลและให้ความรู้ต่างๆ แผ่นพับเพื่อประชาสัมพันธ์ และบัตรเข้าชมพิพิธภัณฑ์ และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อการพัฒนาต้นแบบที่แสดงถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแนวคิดของพิพิธภัณฑ์ จากนั้นส่วนที่สอง คือ การทดสอบความพึงพอใจด้านการรับรู้ในรูปแบบของการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของนักท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจันทวี จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 200 คน ผลของการศึกษาความพึงพอใจ ด้านการใช้งาน ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากข้อมูล และด้านความสวยงามพบว่ารูปแบบประเภทป้ายให้ข้อมูลผลิตภัณฑ์ แผ่นพับ และบัตรเข้าชม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งคุณค่าที่ได้จากงานวิจัยในครั้งนี้เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการเผยแพร่ภูมิปัญญาและเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม วิถีดำเนินชีวิตในอดีตสามารถดึงดูดคนในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญพิพิธภัณฑ์มากขึ้น

คำสำคัญ สื่อประชาสัมพันธ์, ภูมิปัญญาท้องถิ่น, พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจันทวี จังหวัดพิษณุโลก

* บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่การวิจัยด้านการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

This article is for publishing research in design of learning aid using local wisdom

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

(Lecturer: Industrial Product Design, Faculty of Industrial Technology; Pibulsongkram Rajabhat University), Email: s_prattana@hotmail.com

Abstract

Development public relations media for learning of local wisdom for Jathawee folk museum in Phitsanulok province with the aim of education. 1) To develop public relations media type of signposts and brochures to promote the Museum of Jathawee, Phitsanulok. 2) To study the satisfaction in the form of learning and public relations of the museum visitors. Folk village in Phitsanulok. The scope of the design of the learning media provides an insight into the culture and past life within the Jathawee folk museum, Phitsanulok.

The research process is divided into two parts: a learning media model to gain an understanding of the culture and life in the museum, Phitsanulok Province The composition of the composition of the new pattern to attract the attention of the audience. And easy to remember when presented to the public 3 forms, which are divided into 3 types: signage and information. Brochures for public relations and tickets to the museum and presented to experts for the development of prototypes that reflect the local wisdom consistent with the concept of the museum. Then the second part is to test the satisfaction of visitors in the form of media design, learning and public relations. The Museum attracts around 200 visitors in Phitsanulok Province. The value and benefits of the data and the aesthetics found that the label type pattern provides product information, brochures and tickets. Satisfaction was at a high level. The value of this research is to promote cultural tourism. It disseminates wisdom and knowledge of the arts and culture in the past can attract more people in the present day, more important to the museum.

Keywords: public relations media, local wisdom, Jathawee folk museum in Phitsanulok province

บทนำ

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจ่าทวีกำเนิดขึ้นด้วยน้ำพักน้ำแรงด้วยชีวิตจิตใจของ จ่าสิบเอกทวี บุณยเขตต์ รวบรวมซื้อหาข้าวของเครื่องใช้ของชาวบ้านมาสะสมไว้เป็นจำนวนมากนับหมื่นชิ้น โดยมุ่งเน้นของที่เจ้าของเลิกใช้งานแล้ว และเริ่มสร้างพิพิธภัณฑ์ภายในพิพิธภัณฑ์ประกอบไปด้วยอาคาร 5 อาคารคือ อาคาร 1 ร้านค้าของที่ระลึก และที่จัดแสดงพันธุ์ปลาท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก อาคาร 2 จัดแสดงรูปภาพเก่าที่แสดงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นพิษณุโลกอาคาร 3 อาคารนี้มี 2 ชั้น 1 ห้องโถงจัดแสดงเครื่องใช้พื้นบ้านในอดีตอาคาร 4 จัดแสดงนิทรรศการชาวโซ่ง (ลาวโซ่ง หรือ ไทยทรงดำ) อาคาร 5 หอเกียรติยศแสดงรางวัลต่างๆ ที่ได้รับมา พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจ่าทวียังไม่ใช่ที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนนัก และยังขาดสิ่งส่งเสริมการถ่ายทอดเรื่องราววิถีชีวิต และประวัติศาสตร์ที่สำคัญ การพัฒนาในเรื่องของสื่อการให้ข้อมูลความรู้ในแต่ละพื้นที่จัดแสดงที่น่าสนใจ สื่อการเรียนรู้ประเภทป้ายบอกข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ และยังขาดความชัดเจน รูปแบบความงามที่เป็นไปในแนวทาง

เดียวกัน การประชาสัมพันธ์ที่รู้จักกันไม่มีความหลากหลายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายไม่ทั่วถึง การพัฒนาสื่อการเรียนรู้และข้อมูลต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์ และเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่พิพิธภัณฑ์ สามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชม และตลอดจนเป็นแบบอย่างให้สถาบันทางการศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมศิลปะภูมิปัญญาไทยที่กำลังจะหายไปให้คงอยู่ต่อไปในอนาคต

สื่อการเรียนรู้ คือ สิ่งที่อยู่รอบตัวไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นคน สัตว์ พืช สิ่งของ สถานที่ สื่อสิ่งพิมพ์ ฯลฯ ซึ่งการนำวัสดุเครื่องมือวิธีการมาเป็นสะพานเชื่อมโยงความรู้ไปยังผู้เรียนได้ทำให้เกิดความเข้าใจตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวเรียน ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เน้นสื่อที่ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สามารถจัดทำพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ในการเรียนรู้ ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยมีความตั้งใจอย่างยิ่งที่จะพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในส่วนของสื่อการเรียนรู้ ให้ข้อมูล การมีสื่อที่ดีสามารถสื่อสารและบอกข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ให้ตัวนักท่องเที่ยวรู้และสามารถเข้าใจ สิ่งพิพิธภัณฑ์เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการรองรับนักท่องเที่ยวในเชิงข้อมูลการเรียนรู้แสดงวิถีพื้นบ้านของชาวเมืองพิษณุโลก และภาคเหนือตอนล่าง และเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมให้พิพิธภัณฑ์ก่อเกิดรายได้ เพื่อการคงอยู่ของพิพิธภัณฑ์ เพื่อการเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้วัฒนธรรม ศิลปะ ภูมิปัญญาพื้นถิ่นที่เก่าแก่ทรงคุณค่า ทั้งยังสามารถส่งเสริม และอนุรักษ์พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านนี้ให้เป็นมรดกทางการศึกษาให้คงอยู่จังหวัดพิษณุโลก ตลอดจนเผยแพร่ชุมชนทรัพยากรทางประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาไทย ให้กว้างขวางเป็นมรดกตกทอดสืบไป

วิธีการวิจัย

การพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี จังหวัดพิษณุโลก โดยมีจุดมุ่งหมายของการศึกษา 1) เพื่อพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทป้ายบอกข้อมูลและเอกสารแนะนำประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์บ้านจำทวี จังหวัดพิษณุโลก 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในรูปแบบของการออกแบบสื่อการเรียนรู้และประชาสัมพันธ์ของนักท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน จำทวี จังหวัดพิษณุโลก โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทป้ายบอกข้อมูลและเอกสารแนะนำ ประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์บ้านจำทวี จังหวัดพิษณุโลก

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจในรูปแบบของการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของนักท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี จังหวัดพิษณุโลก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร นักท่องเที่ยวและนักศึกษาที่มาเที่ยวพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวและนักศึกษาที่มาเที่ยวพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี จำนวน 200 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเพื่อทราบถึงความต้องการและการออกแบบเพื่อการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทป้ายบอกข้อมูล และเอกสารแนะนำเพื่อประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี จังหวัดพิษณุโลกใช้กรอบแนวความคิดของ อาร์ สุธิพันธุ์ (2545: หน้าที่ 50-88) มีทั้งหมด 3 ด้านโดยกำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ประกอบด้วย

- ด้านการจัดวางองค์ประกอบ
- ด้านเทคนิคการออกแบบภาพกราฟิก
- ด้านความน่าสนใจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการรับรู้พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวีโดยมีขั้นตอนในการออกแบบดังต่อไปนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากศึกษาค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อประชาสัมพันธ์ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานการออกแบบ

2. ทำการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามข้อมูลพื้นฐาน จากศึกษาข้อมูล และจากแบบสอบถาม

3. ประเมิน สรุปแบบสื่อการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบข้อมูลของการออกแบบ

4. ทำการสร้างต้นแบบสื่อการเรียนรู้โดยการประยุกต์

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดำเนินการได้นำมาสรุปเป็นแบบบรรยาย และข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาร้อยละ

ผลการวิจัย

เพื่อพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทป้ายบอกข้อมูลและเอกสารแนะนำประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี จังหวัดพิษณุโลก เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

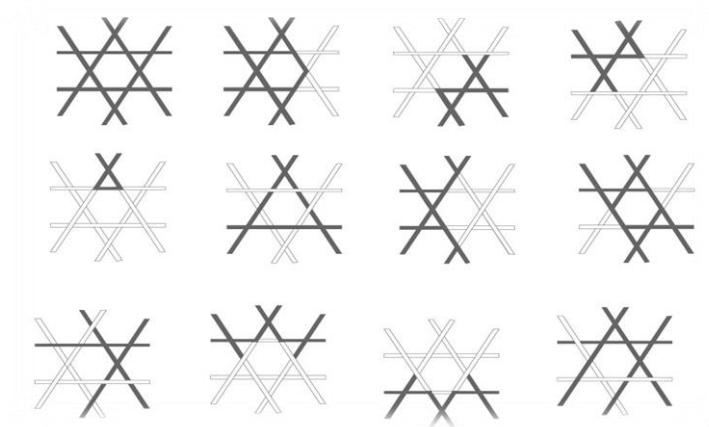
วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทป้ายบอกข้อมูลและเอกสารแนะนำประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี จังหวัดพิษณุโลก

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจในรูปแบบของการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของนักท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี จังหวัดพิษณุโลก

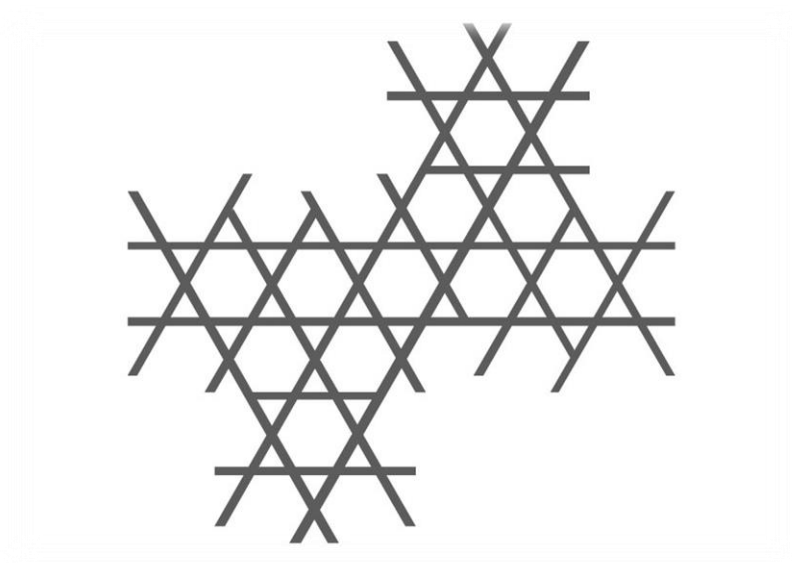
เพื่อพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทป้ายบอกข้อมูลและเอกสารแนะนำประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี จังหวัดพิษณุโลก กำหนดแนวคิด ได้มาจากตราสัญลักษณ์ของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี โดยตราสัญลักษณ์ของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวีนั้นได้มาจากรูปทรงของเขลว โดยในอดีตภาคกลางใช้เขลวเป็นเครื่องบอกด้านเก็บภาษีอากรทางถ้าเห็นความเชื่อเขลวเป็นสัญลักษณ์ศักดิ์สิทธิ์บ่งบอกถึงเขตหวงห้ามเขตป้องกันสิ่งชั่วร้ายสิ่งไม่ดี ซึ่งชาวบ้านจะนำเขลวมาประกอบพิธีเกี่ยวกับความเชื่อ และงานบุญ

ผู้วิจัยได้ออกแบบร่างผลิตภัณฑ์ทั้งหมดดังนี้

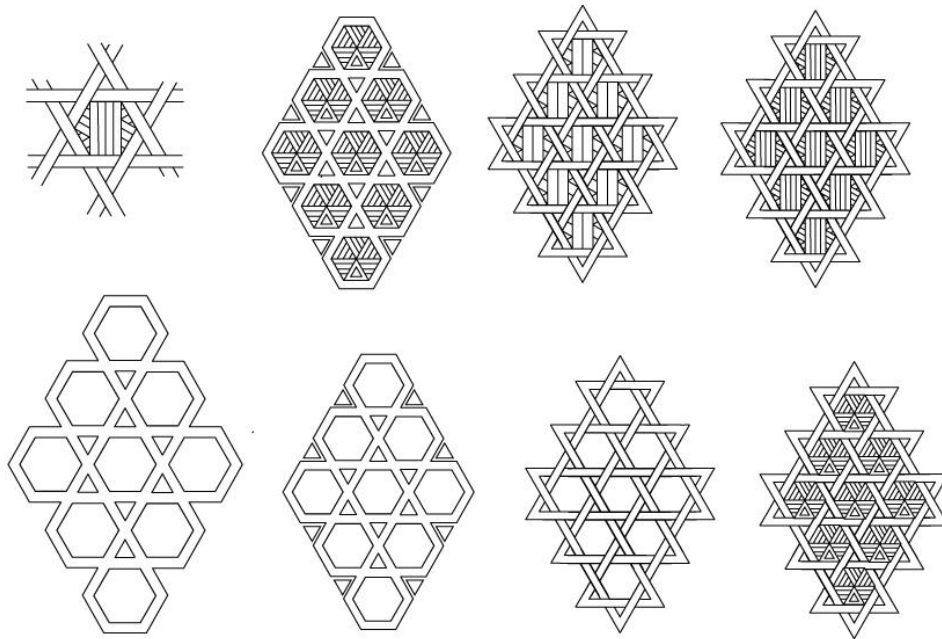
การร่างแบบและปรับปรุงแบบการออกแบบสื่อการเรียนรู้พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวีจังหวัดพิษณุโลก
บันดาลใจจากฉลว

ภาพที่ 1 แสดงแบบร่างลวดลาย

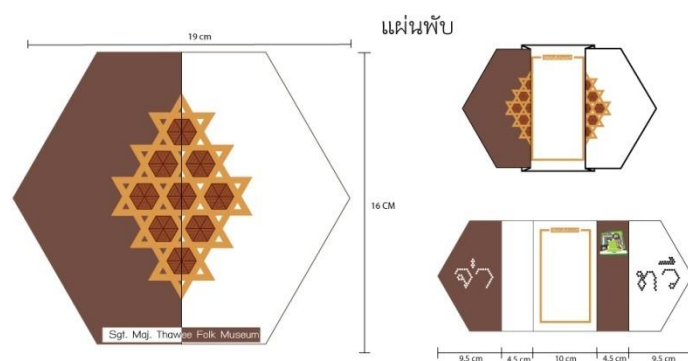
ภาพที่ 2 แสดงแบบร่างลวดลาย

ภาพที่ 3 แสดงการร่างแบบและปรับปรุงแบบการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์
เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบกราฟิก

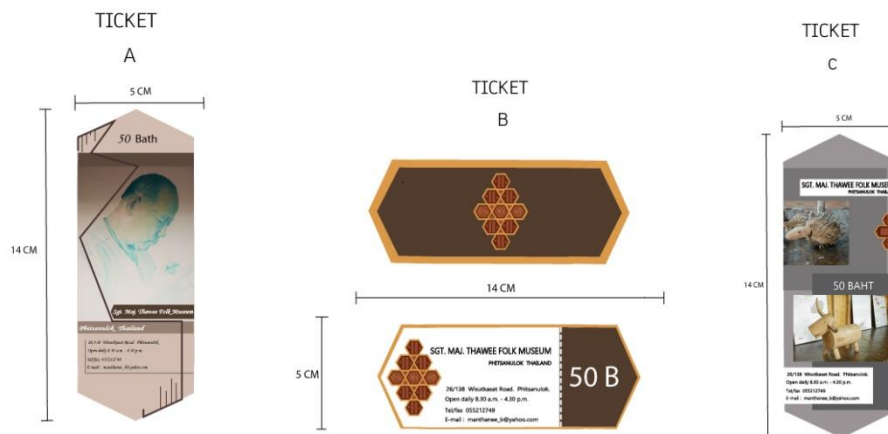
SKETCH DESIGN

A

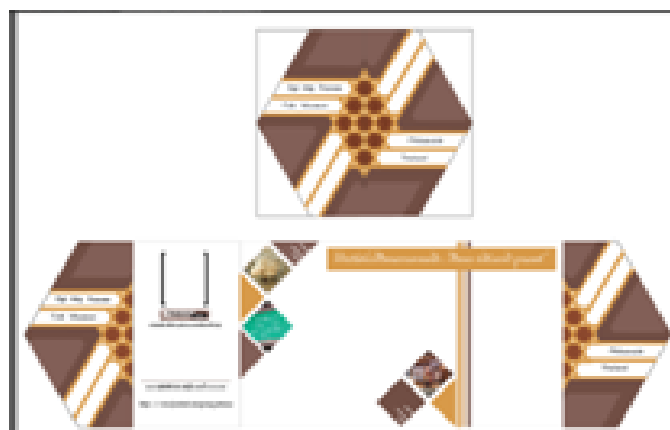

ภาพที่ 4 แสดงแบบร่างแผ่นพับ

SKETCH DESIGN

ภาพที่ 5 แสดงแบบร่างบัตรเข้าชม

ภาพที่ 6 แสดงรูปแบบแผนผัง

ภาพที่ 7 แสดงรูปแบบแผ่นพับ

ภาพที่ 8 แสดงรูปแบบบัตรเข้าชม

ภาพที่ 9 แสดงรูปแบบป้ายบอกข้อมูล

ภาพที่ 10 แสดงผลงานต้นแบบ

เพื่อศึกษาความพึงพอใจในรูปแบบของการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของนักท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์บ้านจ่าทวี จังหวัดพิษณุโลก จากการวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลรวมถึงการทำแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ได้ดังตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริโภค (n=200)

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	92	46
	หญิง	108	54

อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	-	-
	21 – 30ปี	125	62.5
	31 – 40ปี	57	28.5
	41 – 50 ปี	9	4.5
	51- 60 ปี	7	3.5
	มากกว่า 61 ปี ขึ้นไป	2	1
อาชีพ	รับราชการ	29	14.5
	หน่วยงานของเอกชน	25	12.5
	ธุรกิจส่วนตัว	54	27
	รับจ้าง	18	9
	นักศึกษา	72	36
	อื่นๆ	1	0.5
ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษา	4	2
	ปวส.	13	6.5
	อนุปริญญา/ปริญญาตรี	152	76
	ปริญญาโท	28	14
	ปริญญาเอก	3	1.5
รายได้	ต่ำกว่า 5,000 บาท	78	39
	5,001 – 10,000	21	10.5
	10,001 – 30,000	58	29
	30,001 – 50,000	42	21
	50,001 ขึ้นไป	1	0.5

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของความพึงพอใจในรูปแบบของการออกแบบสื่อ ประชาสัมพันธ์ของนักท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมที่บ้านจำทวี จังหวัดพิษณุโลก เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 46 เพศหญิง ร้อยละ 54 อายุ 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.5 อายุ 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.5 อายุ 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.5 อายุ 51- 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.5 อายุมากกว่า 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1 ด้านอาชีพระดับรับราชการคิดเป็นร้อยละ 14.5 ระดับหน่วยงานของเอกชน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ระดับธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 27 ระดับรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 9 ระดับนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36 ระดับอื่นๆ คิดเป็น ร้อยละ 0.5 ด้านระดับการศึกษา มัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 2 ระดับปวส. คิดเป็นร้อยละ 6.5 ระดับอนุปริญญาปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 76 ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 14 ระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 1.5 ด้านรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็น

ร้อยละ 39 รายได้ 5,001 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.5 รายได้ 10,001 - 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29 รายได้ 30,001 - 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21 รายได้ 50,001 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.5

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในรูปแบบของการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของนักท่องเที่ยว
พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจันทวี จังหวัดพิษณุโลก (n= 200)

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	SD	ระดับ
(ป้าย) ด้านการใช้งาน			
1.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์มีขนาด สัดส่วนที่เหมาะสม	4.02	0.47	มาก
1.2 รูปแบบผลิตภัณฑ์มีข้อความที่มีความสวยงามอ่านได้ชัดเจน	4.04	0.65	มาก
1.3 รูปแบบผลิตภัณฑ์สื่อถึงพิพิธภัณฑ์ได้ดี	3.91	0.63	มาก
รวม	3.99	0.1	มาก
ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากข้อมูล			
2.1 รูปแบบสามารถสร้างความน่าสนใจและน่าจดจำในพิพิธภัณฑ์	4.19	0.53	มาก
2.2 รูปแบบมีการสื่อข้อมูลและประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์ได้ดี	4.14	0.57	มาก
2.3 รูปแบบสามารถดึงดูดในการให้ความรู้ได้เป็นอย่างดี	4.06	0.7	มาก
รวม	4.13	0.09	มาก
ด้านความสวยงาม			
4.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความสวยงามและน่าสนใจ	4.26	0.53	มาก
4.2 การเลือกใช้สีที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	4.08	0.68	มาก
รวม	4.17	0.11	มาก
(แผ่นพับ) ด้านการใช้งาน			
1.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์มีขนาด สัดส่วนที่เหมาะสม	4.01	0.65	มาก
1.2 รูปแบบผลิตภัณฑ์มีข้อความที่มีความสวยงามอ่านได้ชัดเจน	3.99	0.63	มาก
1.3 รูปแบบผลิตภัณฑ์สื่อถึงพิพิธภัณฑ์ได้ดี	3.9	0.62	มาก
รวม	3.97	0.02	มาก
ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากข้อมูล			
2.1 รูปแบบสามารถสร้างความน่าสนใจและน่าจดจำในพิพิธภัณฑ์	4.3	0.6	มาก

2.2 รูปแบบมีการสื่อข้อมูลและประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์ได้ดี	4.18	0.65	มาก
2.3 รูปแบบสามารถดึงดูดในการให้ความรู้ได้เป็นอย่างดี	4.09	0.66	มาก
รวม	4.19	0.03	มาก
ด้านความสวยงาม			
4.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความสวยงามและน่าสนใจ	4.41	0.64	มาก
4.2 การเลือกใช้สีที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	4.08	0.74	มาก
รวม	4.25	0.07	มาก
(บัตรเข้าชม)			
ด้านการใช้งาน			
1.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์มีขนาด สัดส่วนที่เหมาะสม	4.07	0.62	มาก
1.2 รูปแบบผลิตภัณฑ์มีข้อความที่มีความสวยงามอ่านได้ชัดเจน	4.05	0.66	มาก
1.3 รูปแบบผลิตภัณฑ์สื่อถึงพิพิธภัณฑ์ได้ดี	3.98	0.76	มาก
รวม	4.03	0.07	มาก
ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากข้อมูล			
2.1 รูปแบบสามารถสร้างความน่าสนใจและน่าจดจำในพิพิธภัณฑ์	4.33	0.61	มาก
2.2 รูปแบบมีการสื่อข้อมูลและประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์ได้ดี	4.14	0.61	มาก
2.3 รูปแบบสามารถดึงดูดในการให้ความรู้ได้เป็นอย่างดี	4.04	0.7	มาก
รวม	4.17	0.05	มาก
ด้านความสวยงาม			
4.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์มีความสวยงามและน่าสนใจ	4.42	0.59	มาก
4.2 การเลือกใช้สีที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	4.13	0.7	มาก
รวม	4.27	0.08	มาก

จากตารางที่ 2 วิเคราะห์ความพึงพอใจในรูปแบบของการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของนักท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจันทวี จังหวัดพิษณุโลก

ป้าย

ด้านการใช้งานรูปแบบผลิตภัณฑ์มีขนาด สัดส่วนที่เหมาะสม ($\bar{x} = 4.02$, $SD = 0.47$) อยู่ในระดับมาก รูปแบบผลิตภัณฑ์มีข้อความที่มีความสวยงามอ่านได้ชัดเจน ($\bar{x} = 4.04$, $SD = 0.65$) อยู่ในระดับมาก รูปแบบผลิตภัณฑ์สื่อถึงพิพิธภัณฑ์ได้ดี ($\bar{x} = 3.91$, $SD = 0.63$) อยู่ในระดับมาก

ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากข้อมูลรูปแบบสามารถสร้างความน่าสนใจและน่าจดจำในพิพิธภัณฑ์ ($\bar{x} = 4.19$, $SD = 0.53$) อยู่ในระดับมากรูปแบบมีการสื่อข้อมูลและประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์

ได้ดี ($\bar{x} = 4.14$, $SD = 0.57$) อยู่ในระดับมากรูปแบบสามารถดึงดูดในการให้ความรู้ได้เป็นอย่างดี ($\bar{x} = 4.06$, $SD = 0.7$) อยู่ในระดับมาก

ด้านความสวยงามรูปแบบผลิตภัณฑ์มีความสวยงามและน่าสนใจ ($\bar{x} = 4.26$, $SD = 0.53$) อยู่ในระดับมากการเลือกใช้สีที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ ($\bar{x} = 4.08$, $SD = 0.68$) อยู่ในระดับมาก

แผ่นพับ

ด้านการใช้งานรูปแบบผลิตภัณฑ์มีขนาด สัดส่วนที่เหมาะสม ($\bar{x} = 4.01$, $SD = 0.65$) อยู่ในระดับมากรูปแบบผลิตภัณฑ์มีข้อความที่มีความสวยงามอ่านได้ชัดเจน ($\bar{x} = 3.99$, $SD = 0.63$) อยู่ในระดับมากรูปแบบผลิตภัณฑ์สื่อถึงพิพิธภัณฑ์ได้ดี ($\bar{x} = 3.9$, $SD = 0.62$) อยู่ในระดับมาก

ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากข้อมูลรูปแบบสามารถสร้างความน่าสนใจและน่าจดจำในพิพิธภัณฑ์ ($\bar{x} = 4.3$, $SD = 0.6$) อยู่ในระดับมากรูปแบบมีการสื่อข้อมูลและประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์ได้ดี ($\bar{x} = 4.18$, $SD = 0.65$) อยู่ในระดับมากรูปแบบสามารถดึงดูดในการให้ความรู้ได้เป็นอย่างดี ($\bar{x} = 4.09$, $SD = 0.66$) อยู่ในระดับมาก

ด้านความสวยงามรูปแบบผลิตภัณฑ์มีความสวยงามและน่าสนใจ ($\bar{x} = 4.41$, $SD = 0.64$) อยู่ในระดับมากการเลือกใช้สีที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ ($\bar{x} = 4.08$, $SD = 0.74$) อยู่ในระดับมาก

บัตรเข้าชม

ด้านการใช้งานรูปแบบผลิตภัณฑ์มีขนาด สัดส่วนที่เหมาะสม ($\bar{x} = 4.07$, $SD = 0.62$) อยู่ในระดับมากรูปแบบผลิตภัณฑ์มีข้อความที่มีความสวยงามอ่านได้ชัดเจน ($\bar{x} = 4.05$, $SD = 0.66$) อยู่ในระดับมากรูปแบบผลิตภัณฑ์สื่อถึงพิพิธภัณฑ์ได้ดี ($\bar{x} = 3.98$, $SD = 0.76$) อยู่ในระดับมาก

ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากข้อมูลรูปแบบสามารถสร้างความน่าสนใจและน่าจดจำในพิพิธภัณฑ์ ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.61$) อยู่ในระดับมากรูปแบบมีการสื่อข้อมูลและประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์ได้ดี ($\bar{x} = 4.14$, $SD = 0.61$) อยู่ในระดับมากรูปแบบสามารถดึงดูดในการให้ความรู้ได้เป็นอย่างดี ($\bar{x} = 4.04$, $SD = 0.7$) อยู่ในระดับมาก

ด้านความสวยงามรูปแบบผลิตภัณฑ์มีความสวยงามและน่าสนใจ ($\bar{x} = 4.42$, $SD = 0.59$) อยู่ในระดับมากการเลือกใช้สีที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ ($\bar{x} = 4.13$, $SD = 0.7$) อยู่ในระดับมาก

สรุปผลการประเมิน

ป้าย ด้านการใช้งาน ($\bar{x} = 3.99$, $SD = 0.1$) อยู่ในระดับมาก

 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากข้อมูล ($\bar{x} = 4.13$, $SD = 0.09$) อยู่ในระดับมาก

 ด้านความสวยงาม ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.11$) อยู่ในระดับมาก

แผ่นพับ ด้านการใช้งาน ($\bar{x} = 3.97$, $SD = 0.02$) อยู่ในระดับมาก

 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากข้อมูล ($\bar{x} = 4.19$, $SD = 0.03$) อยู่ในระดับมาก

ด้านความสวยงาม ($\bar{x} = 4.25$, $SD = 0.07$) อยู่ในระดับมาก

บัตรเข้าชม ด้านการใช้งาน ($\bar{x} = 4.03$, $SD = 0.07$) อยู่ในระดับมาก

ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากข้อมูล ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.05$) อยู่ในระดับมาก

ด้านความสวยงาม ($\bar{x} = 4.27$, $SD = 0.08$) อยู่ในระดับมาก

การถ่ายทอดความรู้

การถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัย ถ่ายทอดความรู้และเผยแพร่ผลการวิจัยสู่ชุมชนให้แก่ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจันทวี นักท่องเที่ยว และผู้สนใจด้านงานออกแบบ โดยจัดการเผยแพร่ที่พิพิธภัณฑ์ และแสดงนิทรรศการที่สำนักวิทยากรและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม สรุปผลการประเมินโดยมีความพึงพอใจในภาพรวม ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.65

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจในรูปแบบของการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของนักท่องเที่ยว พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจันทวี จังหวัดพิษณุโลก มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งตรงกับ (อารี สุทธิพันธุ์, 2555: 8-9) ที่กล่าวว่า กำหนดหลักการออกแบบหรือการจัดองค์ประกอบศิลปะ คือ การนำเอา เส้น รูปทรง ของน้ำหนัก สี และพื้นผิวมาจัดวางลงในที่ว่าง ส่วนประกอบของการออกแบบได้มาปรากฏตัวอยู่ในที่ว่าง ซึ่งกล่าวได้มาแล้วในข้างต้นในเรื่องของการสร้าง ภาพ 2 มิติ และ 3 มิติขึ้นในที่ว่างของภาพ ซึ่งเรียกว่าองค์ประกอบทางรูปธรรม และยังมีองค์ประกอบทางนามธรรม ซึ่งหมายถึงเนื้อหาสาระอีกส่วนหนึ่งด้วย และในที่นี้จะกล่าวถึงหลักการออกแบบ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการสร้างงานศิลปะ

จากผลการวิจัยพบว่าในด้านการใช้งาน คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากข้อมูล และด้านความสวยงาม มีค่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งตรงกับ (จินตนา ไบกาซุย, 2534 : 55-58) ที่กล่าวว่า การเลือกหัวข้อที่น่าสนใจ ภาพและเสียง ซึ่งจะต้องรวบรวมข้อมูลต่างๆ ให้เพียงพอแล้วนำมาสรุป วิเคราะห์เรียบเรียง แสดงออกมาเป็นภาพจึงจะดึงดูดความน่าสนใจได้ดี ช่วยลดเวลาในการอธิบายเพิ่มเติม กราฟิกที่ใช้อาจเป็นภาพ ลายเส้น สัญลักษณ์ แผนภูมิ ไดอะแกรม แผนที่ จัดทำให้มีความสวยงาม น่าสนใจ เข้าใจง่าย สามารถจดจำได้นาน ทำให้สื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากการวิจัยพบว่าด้านความงามของรูปแบบการแสดงอัตลักษณ์ (ธรรมธร ศรีสุรีย์ไพศาล, 2556: 71) ต้องมีการศึกษา รวบรวมข้อมูลถึงความเป็นมา ศิลปวัฒนธรรมประเพณีในอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อให้เกิดการกระชับและตรงประเด็นกับงานออกแบบนิเทศศิลป์ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าศิลปวัฒนธรรม ประเพณีภูมิปัญญาชาวบ้านล้วนมีความน่าสนใจเป็นอย่างมากเพราะเกิดขึ้นจากการหล่อหลอมของศิลปวัฒนธรรมต่างชาติทั้งสิ้น ทำให้มีคุณค่าทางอารยธรรมความเป็นมาอันยาวนาน การออกแบบในลักษณะที่สื่อถึงนั้น ถือเป็นการสร้างอัตลักษณ์เฉพาะให้เกิดความแตกต่างด้วยความโดดเด่น ที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวของท้องถิ่น ซึ่งหากคนรุ่นใหม่ได้เห็นคุณค่าและสามารถพัฒนาส่งเสริมให้มีศิลปวัฒนธรรมที่แข็งแกร่งขึ้น และสอดคล้อง (องอาจ นุสวอ, 2556: 76) ในส่วนการคำนึงการแสดงออกถึงอัตลักษณ์ของจังหวัด และยังอำนวยความสะดวก ให้แก่ผู้ที่เข้ามาศึกษา มาเยี่ยมชมเยือนหรือ

ท่องเที่ยวก็คือ ป้ายสัญลักษณ์แสดงข้อมูล ป้ายบอกทิศทาง ป้าย บอกสถานที่ และเลขศิลป์สิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อเป็นการสะท้อนถึงอัตลักษณ์ของจังหวัด ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์เมืองท่องเที่ยวต้นแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ซึ่งนอกเหนือจากประโยชน์ใช้สอยแล้วยังเป็นการสร้างความน่าสนใจ และเป็นการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวให้กับจังหวัดในทางอ้อม

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผลการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ เชิงภูมิปัญญาท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี จังหวัดพิษณุโลก สามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ และประโยชน์เชิงพาณิชย์ ที่เป็นแนวคิดในการออกแบบประยุกต์ลดทอนภูมิปัญญา ประยุกต์วัสดุที่นำมาใช้และเพิ่มความหลากหลายมากขึ้นเพื่อเพิ่มความน่าสนใจในตัวผลิตภัณฑ์ในรูปแบบอื่นๆ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมในด้านการท่องเที่ยวต่อไป
2. ผลการวิจัยสามารถถ่ายทอดความรู้สู่ทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิธีการดำเนินชีวิตของชาวจังหวัดพิษณุโลก ให้คงอยู่และดำเนินต่อไป
3. ผลงานวิจัย สามารถนำไปบูรณาการด้านการเรียนการสอน และเผยแพร่ทางวิชาการ แก่นักศึกษานักวิจัยและผู้สนใจ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา ไบกาซูยี. (2534). “การออกแบบกราฟฟิกเบื้องต้น.” กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ทวี บุรณเขตต์. (2538). “พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี.” พิษณุโลก: ชัยสยามการพิมพ์.
- ธนาชนธ์ ลาโพธิ์. (2555). “พิพิธภัณฑ์ชนเผ่า จังหวัดศรีสะเกษ.” ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธรรมธร ศรีสุรีย์ไพศาล. (2556). “การออกแบบเลขศิลป์ที่แสดงอัตลักษณ์จังหวัดสมุทรสาคร.”
- วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 6, ฉบับที่ 4, ฉบับศิลปะและการออกแบบ (มกราคม-มิถุนายน): 71.
- ธัชพงศ์ ชินพิริยะ. (2555). “โครงการออกแบบสื่อมัลติมีเดียและของที่ระลึกสำหรับพิพิธภัณฑ์สวนสัตว์แมลงสยาม จังหวัดเชียงใหม่.” ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธีระชัย สุขสด. (2544). “การออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม.” กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- ปราณี แจ่มขุนเทียน. (2536). “แนวทางการอนุรักษ์ มรดกทางวัฒนธรรมเมืองพิษณุโลก.” เชียงใหม่: ส.ทรัพย์การพิมพ์.
- พงศ์ธร พักพุ่ม. (2555). “โครงการออกแบบสื่อมัลติมีเดีย และสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการ

- ท่องเที่ยวอำเภอเขาค้อ.” ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พรศิริ บุรณเขตต์. (2547). “ทุ่งศรีทรา.” หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์. พิษณุโลก: โรงพิมพ์ตระกูลไทย.
- พรศิริ บุรณเขตต์. (2547). “ชีวิตพิพิธภัณฑ์ ชีวิตและงานวัฒนธรรมจำลองเอกทวิ บุรณเขตต์.” พิษณุโลก: โรงพิมพ์ตระกูลไทย.
- มานิช กงกะนันท์. (2532). “หัตถกรรมพื้นบ้าน.” สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม 13. กรุงเทพฯ: โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์, อัจฉรา ชานีประศาสน์. (2547). “ระเบียบวิธีการวิจัย = Research methodology.” กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- วิรุณ ตั้งเจริญ, (2526). “การออกแบบ.” พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิมวอลาร์ท
- ศิกานต์กันธารักษ์. (2554). “การศึกษาและการออกแบบภาพสามมิติ.” มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาพร ดีบุญมี ณ ชุมแพ. (2550). “การศึกษาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม.” โอเดียนสโตร์, สนพ.
- สมพงษ์ พะเลียง. (2555). “พิพิธภัณฑ์ของเล่นพื้นบ้านไทย.” ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุภากร จันทวานิช. (2533). “วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ.” จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ.
- องอาจ นุสือว. (2556). “การออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อมสำหรับจังหวัดมหาสารคาม.”
- วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 6, ฉบับที่ 4, ฉบับศิลปะและการออกแบบ (มกราคม-มิถุนายน): 76.
- อนิรุทธิ์ สติมัน, เอกนถน บางท่าไม้. (2557). “การพัฒนาสื่อการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยใช้พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์.” สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อารี สุทธิพันธุ์, (2555). “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์.” สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง. (2555). “การออกแบบและผลิตสื่อกราฟิก.” มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.